

Svar på skriftligt spörsmål SSS 301/2019 rd

Svar på skriftligt spörsmål om dimensionering av personal inom småbarnspedagogik

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 301/2019 rd undertecknat av riksdagsledamot Sari Multala /saml m.fl.:

Ämnar regeringen ändra dimensioneringen i fråga om barn som deltar i småbarnspedagogik på deltid så att de räknas på samma sätt som barn som deltar på heltid och

ämna regeringen i följande skede av reformen av lagen om småbarnspedagogik förtydliga regleringen som gäller tillfälliga avvikelser?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Den nya lagen om småbarnspedagogik (540/2018) och nya förordningen om småbarnspedagogik (753/2018) trädde i kraft 1.9.2018. Enligt 35 § 1 mom. i lagen om småbarnspedagogik ska det ”på ett daghem finnas ett tillräckligt antal anställda i fostrings-, undervisnings- och vårduppgifter som i relation till antalet barn, deras ålder och den tid de dagligen tillbringar i småbarnspedagogik har yrkesmässig behörighet som lärare, socionom eller barnskötare inom småbarnspedagogik. Närmare bestämmelser om dimensioneringen utfärdas genom förordning av statsrådet. I förordningen får det föreskrivas om separata relationstal för barn som fyllt minst tre år och för barn under tre år och separata relationstal för barn som fyllt tre år och som deltar i småbarnspedagogik högst fem timmar om dagen respektive deltar i småbarnspedagogik som ordnas mer än fem timmar per dag.”

Enligt 1 § 1 mom. i förordningen om småbarnspedagogik ska det på ett daghem finnas i fostrings-, undervisnings- och vårduppgifter minst en person med yrkesmässig behörighet enligt 26–28 § i lagen om småbarnspedagogik (540/2018) för varje grupp om högst åtta barn som har fyllt tre år och som deltar i småbarnspedagogik mer än fem timmar per dag. För varje grupp om högst fyra barn under tre år på ett daghem ska det i fostrings-, undervisnings- och vårduppgifter likaså finnas minst en person med ovan föreskrivna yrkesmässiga behörighet.

Enligt paragrafens 2 mom. ska det på ett daghem i fostrings-, undervisnings- och vårduppgifter finnas minst en person med yrkesmässig behörighet enligt 1 mom. för varje grupp om högst 13 barn som har fyllt tre år och som deltar i småbarnspedagogik högst fem timmar per dag.

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 301/2019 rd

Relationstalen mellan barn och personal ändrades inte genom lagändringen 2018, utan relationstalen togs med som sådana som de var i den tidigare lagstiftningen. Relationstalet 1/13 för barn på deltid infördes genom ändring av förordning 806/1992 som trädde i kraft 1.1.1993.

Regeringen förbättrar alla barns rätt till småbarnspedagogik genom att slopa begränsningen av den subjektiva rätten till småbarnspedagogik (RP 34/2019 rd). Regeringen förbättrar småbarnspedagogikens kvalitet bland annat genom att minska gruppstorlekarna för barn som fyllt tre år att det nuvarande relationstalet 1/8 vore 1/7 från och med 1.8.2020. Förslaget om ändring av relationstalet enligt förordningen om småbarnspedagogik 1 § 1 mom. är för närvarande på remiss.

Beräkningsmässigt har fler barn nytta av den föreslagna ändringen av relationstalet till 1/7 än av en ändring av relationstalet 1/13 enligt 1 § 2 mom. i förordningen. Relationstalet 1/13 tillämpas på barn som fyllt tre år och som är högst fem timmar om dagen inom småbarnspedagogik. Man uppskattar att antalet sådana så kallade barn på deltid minskar då begränsningen av den subjektiva rätten till småbarnspedagogik slopas.

I 36 § i lagen om småbarnspedagogik föreskrivs om undantag i fråga om avvikelser från personaldimensioneringen. Enligt paragrafens 1 mom. får daghemmet göra undantag från relationstalen enligt 35 §, om det genomsnittliga antalet dagar som barnen deltar i småbarnspedagogiken kontinuerligt är avsevärt lägre än antalet verksamhetsdagar. Undantag får göras genom att antalet barn på daghemmet endast kortvarigt överstiger det antal som anges enligt respektive relationstal. Enligt paragrafens 2 mom. får dessutom daghemmet tillfälligt och kortvarigt avvika från de relationstal som avses i 35 § när omfattningen av småbarnspedagogiken för ett barn utvidgas på det sätt som avses i 17 § 4 mom.

Paragrafens ordalydelse som togs med i den nya lagen om småbarnspedagogik var nästan likadan som i den förordning om barndagvård (239/1973, 6 §) som var i kraft tidigare. Social- och hälsovårdsministeriet, till vars förvaltningsområde småbarnspedagogik hörde före 2013, gav 2007 en separat anvisning om tolkningen av ordalydelsen (Kuntatiedote 9/2007). Undantag är möjliga till exempel när det finns barn i daghemmet som fortlöpande vårdas under endast en del av veckan eller på motsvarande sätt i andra situationer där de genomsnittliga vårddagarna för barnen förblir betydligt färre än daghemmets verksamhetsdagar. I sådana situationer har daghemmen möjlighet att planera sina tillgängliga resurser enligt bestämmelsens första mening med beaktande av förhandsinformation om barns frånvaro och faktisk användning av en beviljad dagvårdsplats.

Vidare kan undantag enligt anvisningen inte göras dagligen och dessa undantag kan inte heller pågå under hela vårddagen utan de ska vara kortvariga till sin natur. Man ska även följa dimensioneringen av personalen på grund av personalens sjukledighet eller semester och annan frånvaro som är möjlig att förutsäga, till exempel på grund av deltagande i utbildning och under eventuella permitteringar genom att i förväg förbereda sig inför dessa. På sistone har man tilldelat tilläggsresurser till övervakning av småbarnspedagogik. Tillsynsmyndigheterna inom småbarnspedagogik, dvs. kommunerna, regionförvaltningsmyndigheterna samt Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (Valvira), övervakar att lagen uppfylls. Regionförvaltningsverken och Valvira utarbetar för närvarande ett riksomfattande tillsynsprogram för småbarnspedagogiken.

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 301/2019 rd

Dessutom ämnar regeringen utreda närmare antalet tillfälliga överskridanden och orsakerna till dessa samt eventuella behov av att ändra lagstiftningen.

Helsingfors 28.11.2019

Undervisningsminister Li Andersson